

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

ADVIES ⁽¹⁾ 2012/03 VAN DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
IVB/hm/cs/gvw

Uw referte

Datum

20-09-2012

Geachte Confrater,

Betreft : Artikel 206 van het Sociaal strafwetboek

1. Context

- 1.1. In zijn mededeling 2011/10 lichtte de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren u, voor zover als nodig, in over de inwerkingtreding van het Sociaal strafwetboek. Dit nieuw wetboek bevat een inventaris van de overtredingen tegen het sociaal recht die aanleiding kunnen geven tot een straf of een administratieve geldboete.
- 1.2. In het kader van de verklaring over de jaarrekening bepaalt artikel 206 van het Sociaal strafwetboek het volgende :
- “Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, zij die als revisor, zelfstandig accountant of commissaris de jaarlijkse sociale balans hebben geattesteerd of goedgekeurd, terwijl niet is voldaan aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, en zij daarvan kennis hadden of niet hebben gedaan wat zij hadden moeten doen om zich ervan te vergewissen of aan die bepalingen was voldaan.”⁽²⁾*

./..

⁽¹⁾ De adviezen, die geen bindend karakter hebben, weerspiegelen het standpunt van de Raad van het Instituut en laten in het bijzonder de bedrijfsrevisoren toe om de standpunten vooraf te kennen die de Raad zal nemen naar aanleiding van individuele dossiers (Verslag aan de Koning bij K.B. 21 april 2007, BS 27 april 2007, p. 22890). De adviezen houden de interpretaties in die de Raad van het Instituut ontwikkelt in het kader van een bepaalde wetgeving, besluit, norm of aanbeveling, maar tevens het standpunt inzake om het even welk document dat van belang is voor het beroep van bedrijfsrevisor.

⁽²⁾ Artikel 101 van het Sociaal strafwetboek bepaalt: “[...]De sanctie van niveau 2 bestaat uit hetzij een strafrechtelijke geldboete van 50 tot 500 euro, hetzij een administratieve geldboete van 25 tot 250 euro.”

Bld E. Jacqmainlaan 135/1
B-1000 Bruxelles/Brussel
TEL.: 02 512 51 36
FAX: 02 512 78 86
e-mail: info@ibr-ire.be
Bank/Banque:
IBAN: BE 11 0000 0392 3648
BIC: BPOTBEB1

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

- 1.3. Met huidig advies geeft de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren aan welke werkzaamheden de bedrijfsrevisor op de sociale balans moet uitvoeren om te voldoen aan de vereisten van artikel 206 van het Sociaal strafwetboek.

2. Analyse

a. *Vereiste werkzaamheden*

- 2.1. Allereerst dient in herinnering te worden gebracht dat de verplichting tot het opmaken van de sociale balans berust bij de onderneming en dus behoort tot de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.

- 2.2. Om de vereisten van artikel 206 van het Sociaal Strafwetboek te bepalen, dient in eerste instantie verwezen te worden naar de basisprincipes van een audit. Bij de controle van de sociale balans zal de bedrijfsrevisor bijgevolg zijn vakkundig oordeel aanwenden en de controles uitvoeren die hij in de gegeven omstandigheden nodig acht.

Met verwijzing naar de voorbereidende werkzaamheden van het Sociaal strafwetboek ⁽³⁾, moet de bedrijfsrevisor de “normale ijver” betonen om zich ervan te vergewissen dat de plichten van de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid en de uitvoeringsbesluiten ervan worden gerespecteerd. In dit opzicht kan verwezen worden naar de algemene controlenormen ⁽⁴⁾.

- 2.3. Onder de voornaamste technieken die de revisor doelmatig kan aanwenden zijn onder meer te vermelden:

- het voorafgaand bevragen van de directie van de gecontroleerde entiteit inzake het voorbereidingsproces;
- het vragen aan de directie van de gecontroleerde entiteit om alle bewijsstukken en documenten terzake voor te leggen;
- het nakijken van de gegevens opgenomen in de sociale balans en de bewijsstukken op basis van steekproeven;
- het uitvoeren van de werkzaamheden voorzien door ISA 402 betreffende de bij de controle in overweging te nemen aangelegenheden wanneer een entiteit gebruik maakt van service-organisaties.

./..

⁽³⁾ Memorie van toelichting van het wetsontwerp houdende invoering van een sociaal strafwetboek, *Parl.St.* Kamer 2008-09, Doc. 52, nr. 1666/001, p. 289.

⁽⁴⁾ Cf. Algemene controlenormen van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, gepubliceerd op 21 december 2006 : “De nauwgezette uitvoering van de werkzaamheden betekent dat de revisor alles doet wat normaal nodig is om zijn opdracht te voltooien.”.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

Bovenstaande lijst is uiteraard geen exhaustieve lijst, maar wordt gegeven ten titel van voorbeeld. Andere technieken kunnen door de bedrijfsrevisor geschikt en nodig geacht worden om zijn opdracht uit te voeren.

Indien er aanwijzingen zijn dat de gegevens verstrekt door de externe dienstenleverancier zoals een sociaal secretariaat niet accuraat zijn, dient de revisor een kritische houding aan te nemen aangaande de sociale balans die door deze dienstverlener werd opgesteld. In zulke gevallen is het aangewezen dat de entiteit de gegevens van de sociale balans samenstelt op basis van de interne documentatie eerder dan aan de hand van de extern aangeleverde gegevens.

b. Economische en financiële informatie (hierna: EFI)

- 2.4. Artikel 206 van het Sociaal strafwetboek is van toepassing op de attestering of de goedkeuring van de sociale balans die niet conform is met de wet van 22 december 1995 en met diens uitvoeringsbesluiten. Hoofdstuk IX van de wet van 22 december 1995 verplicht met name de vennootschappen die onderworpen zijn aan de publicatieverplichting van hun jaarrekening, om een sociale balans op te stellen, die, ingevolge artikel 19 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 betreffende de sociale balans, meegedeeld moet worden aan de ondernemingsraad. Aldus wordt de sociale balans jaarlijks in het kader van de EFI in de ondernemingsraad besproken⁽⁵⁾. Ditzelfde koninklijk besluit integreert de sociale balans in de jaarrekening en, meer specifiek, in de toelichting.
- 2.5. Er wordt aan herinnerd dat de verantwoordelijkheid voor het meedelen van de EFI aan de ondernemingsraad bij het bestuursorgaan ligt.
- 2.6. Conform artikel 151, 2° en 3° van het Wetboek van vennootschappen bestaat de taak van de bedrijfsrevisor met betrekking tot de EFI er in:
- 1) de getrouwheid en de volledigheid te certificeren van de EFI, voor zover deze inlichtingen voortvloeien uit de boekhouding, de jaarrekening van de entiteit of uit andere verifieerbare stukken;
 - 2) de betekenis van de EFI te verklaren en te ontleden ten aanzien van de financiële structuur en de evolutie in de financiële toestand van de entiteit.

/..

⁽⁵⁾ Zie K.B. 27/11/1973 houdende de reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

Vermits de sociale balans integraal deel uitmaakt van de jaarrekening, dient de bedrijfsrevisor de getrouwheid en de volledigheid van de sociale balans te certificeren ten aanzien van de ondernemingsraad. Overeenkomstig de normen betreffende de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad, dient de bedrijfsrevisor hiertoe een schriftelijk certificeringsverslag op te stellen⁽⁶⁾.

- 2.7. De bedrijfsrevisor zal voor de controle van de EFI vervat in de jaarrekening bij voorkeur steunen op de werkzaamheden die hij heeft uitgevoerd in het gewone controleprogramma voor de jaarrekening. Voor de inlichtingen die hierin niet vervat zijn, moet de bedrijfsrevisor de vereiste aanvullende werkzaamheden vervullen⁽⁷⁾. De aard en de reikwijdte van de controles worden door de bedrijfsrevisor bepaald in het raam van de doelstellingen omschreven in artikel 3 van het koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende de reglementering van de economische en financiële informatie te verstrekken aan de ondernemingsraden.

3. Conclusie

- 3.1. De bedrijfsrevisor geeft een globale beoordeling over de getrouwheid van de jaarrekening in haar geheel. Hij geeft geen opinie over afzonderlijke cijfers. De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is dan ook van oordeel dat de maatregelen voorzien in artikel 206 van het Sociaal strafwetboek slechts van toepassing zouden kunnen zijn wanneer de sociale balans niet ingevuld werd of wanneer de bedrijfsrevisor de minimumcontroles, zoals verwacht van een bedrijfsrevisor in dezelfde omstandigheden geplaatst, niet heeft uitgevoerd.
- 3.2. De sociale balans maakt, als onderdeel van de jaarrekening, deel uit van de EFI te verstrekken door het bestuursorgaan aan de ondernemingsraad. De bedrijfsrevisor dient bijgevolg in een schriftelijk verslag bestemd voor de ondernemingsraad de getrouwheid en de volledigheid van de EFI te attesteren. De bedrijfsrevisor steunt voor de controle van de sociale balans (onderdeel van de EFI) op de werkzaamheden die hij heeft uitgevoerd in het gewone controleprogramma voor de jaarrekening.

./..

⁽⁶⁾ Normen betreffende de opdracht van de revisor bij de ondernemingsraad, goedgekeurd door de Raad van het IBR op 7 februari 1992, paragraaf 4.5.1.

⁽⁷⁾ *Ibid.*, paragrafen 3.1.1. en 3.1.2.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

- 3.3. Voor zover als nodig, wordt er onderlijnd dat de controle van de sociale informatie door de bedrijfsrevisor enkel slaat op de sociale balans als integrerend deel van de jaarrekening en niet op andere sociale informatie die niet voortvloeit uit de boekhouding, de jaarrekening of andere controleerbare stukken.

Met confraternele groeten,

Michel DE WOLF
VOORZITTER